

GYÓGYSZERESZET SUPPLEMENTUM

A MAGYAR GYÓGYSZERÉSZTUDOMÁNYI TÁRSASÁG LAPJA

Megőrzött hagyományok,
harmadik évezredi kihívások

CONGRESSUS
PHARMACEUTICUS
HUNGARICUS

XV.

1924 – 2014

Tempora mutantur
et nos mutamur in illis!

A TARTALOMBÓL

Elnöki köszöntő

*Az MTA elnökének
köszöntője*

*A Kongresszus
támogatói*

*Az előadótermek
elnevezése*

Az előadások jegyzéke

*Plenáris előadás
összefoglalók*

Előadás összefoglalók

*Posztterek
összefoglalói*

Előadói indexek

2014/4. Suppl. I.

LVIII. ÉVFOLYAM
2014. ÁPRILIS
SUPPLEMENTUM I.
ISSN 0017-6036

meg, melyek szerkesztésébe munkatársait is bevonta. A következő kötetek a budapesti Akadémiai Kiadó támogatásával jelentek meg, a IX. kötettől az Erdélyi Múzeum-Egyesület szótárszerkesztő munkaközösségének közreműködésével. A 2009-ben megjelent utolsó előtti, XII. kötetrel, bő egyharmad évszázad alatt született meg a több mint 15 ezer oldalt összesítő, páratlan nagy mű, mely bizonyára a magyar nyelvudomány legmonumentálisabb szótári teljesítménye. Az öt évszázadot átívelő címszavakhoz, azok értelmezéséhez kapcsolt eredeti szöveggyűjtemény a földrajzi keletkezés helyének megjelölésével roppant hiteles nyelvtörténeti, sőt nyelvjárás történeti bizonyítékot jelent. Bizonyíték a régi magyar nyelv gazdagságára, finom árnyaltságára, szemléletességére, a mai irodalmi nyelv gazdagítására.

Nyomon követhető az egyes fogalmak jelentésének alakulása az évszázadok során. Külön érdekessége e hatalmas munkának, hogy román és német szómagyarozatot is tartalmaz, szélesítve ezzel az erdélyi művelődéstörténet kérdései iránt érdeklődők felhasználói taborát. A levéltári anyagoknak csak töredéke származik szakemberektől és a források alapján a Tár közszói elemeket tartalmaz. Az évszázadok során fejlődő, csiszoló anyanyelvünk e páratlan forrásgyűjteményében érdekes megvizsgálni az egyes orvosi (test, betegségek, kóros állapotok, beavatkozások, gyógyítás) és gyógyszerészeti (növényi és állati szerek, kémiai anyagok, eszközök, műveletek) vonatkozású fogalmak köziratokban való szóhasználatát, értelmezését az elmúlt évszázadok során. Az említett kategóriákba tartozó anyanyelvi szakszavak használatát korabeli példamondatok idézése teszi szemléletessé.

*Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyászati Egyetem
Gyógyászati Kar, Marosvásárhely/ Țirgu Mureș*

P-188

A Szentjánoskenyérfa (*Ceratonia siliqua* L.) múltja és jelene

Háznagy-Radnai Erzsébet

A Szentjánoskenyérfa (*Ceratonia siliqua* L., Caesalpiniaceae) az egyiptomi, majd keresztény kultúrák kísérője volt. Az ősi kereskedő utakon kezdte vándorútját, megtalálható tengerparti síkságokon, Galilea keleti lejtőin. Az eredeti hazáját nehéz megtalálni. Görögországba feltehetően az egyiptomi növények termései jutottak el, mert utalásokat találhatunk az „egyiptomi fügeről”, vagyis a jánoskenyérrel. Ennek a fának a sokoldalú felhasználását már a Bibliai időkben felfedezték, akkor még nedvét használták édesítésre és erjesztett italok készítésére. Legendák szólnak termésének tápláló hatásáról. Egy korabeli feljegyzés szerint Keresztelő Szent János ennek a termésnek köszönhette életét a sivatagi bolyongásai során. Magjait az ókorban pénzként és súlymértekként is használták, aranyat és drágaköveket mértek a segítségével. A Szentjánoskenyérfa kétlaki növény. Virágai hosszú virágzati tengelyen, virágzatot képeznek. Virágai kicsik, jelentéktelenek, majdnem csupaszok. A hímvirágok sokporzósak. A nővirágok termői kis, hüvelyszerű képződmények. Termései barna, zsírfényű hüvelyek, egyenesek vagy görbültek. A termések húsa barna, illatos, kemény állományú. Belsejükben 6-10 db barna, fényes, 5-6 mm-es kemény mag található. Ma a szentjánoskenyérfa gyümölcse magjának nedvét zselésítő szerként hasznosítják. A szentjánoskenyérfa magból készült liszt zselatinpótló. Az adalékanyagok listáján az E 410 jelölést viseli. Ha tehát egy termék összetevőinek felsorolásában ezt a számot látjuk, akkor tudhatjuk, hogy az a termék egy szemernyi szentjánoskenyérmag-

lisztet tartalmaz. Ez a pektinben gazdag anyag, emésztést serkentő hatású, nagy dózisban pedig hashajtó. A szentjánoskenyérfa növényi anyagainak modern kémiai analízise még az elején tart, de a munkák is megerősítik, azt a nézetet, hogy helye van az egészségmegőrzésben és a gyógyításban.

SZTE, Farmakognózi Intézet, Szeged

P-189

Negyvenéves a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet

*¹Horváth László, ²Kis Szölgvényi Mónika, ¹Szabó Csongor,
²Higysán Ilona*

Bevezetés:

A '60-as években jelentős előrelépések történtek szakmai és tudományos téren a mintegy 120 magyarországi intézeti gyógyszerertárban, amihez egy intézményesített, érdekképviseletet is ellátó szervezet megalakításának az igénye is társult. Ez vezetett a Magyar Gyógyszerészeti Társaság rendkívüli közgyűlésének 1973. december 12.-i döntéséhez, mely határozott a Kórházi Gyógyszerészeti Szervezet megalakulásáról. Azóta eltelt 40 év...

Cél:

Az MGYT-KGYSZ mérőköveit kívánjuk bemutatni.

Módszer:

A KGYSZ történelminek mondható korát levéltári adatok, visszaemlékezések és fotó dokumentumok segítségével dolgozzuk fel.

Eredmények:

Az elmúlt 40 évben 10 elnökségi periódusa alatt 5 elnök tevékenykedett. Manapság mintegy 420 kórházi gyógyszerész tevékenykedik Magyarországon 108 intézeti gyógyszerertárban, akik változó számban (80 – 90 %) tagjai Szervezetünknek. A '90-es években az EAHP tagja lettünk. Nemzeti és nemzetközi tudományos konferenciákat, szakmapolitikai rendezvényeket szerveztünk itthon és külföldön egyaránt. A KGYSZ vezetőségét a törvényalkotásba és a szakmai irányelvek, ajánlások kidolgozásába is bevonták. A Szervezet aktív szerepet vállalt az oktatás fejlesztésében graduális és posztgraduális szinten. A korlát tekintve az utóbbi években talán megfordulni látszik az öregedő kórházi gyógyszerész populáció. A jubileum alkalmából a Szervezet történetét összefoglaló ünnepi könyvkiadvány jelent meg.

Összefoglalás:

A Szervezet életében ez a 40 év egy hosszú, rögös út volt, melyet nagyon sok kolléga áldozatos munkája kövezett ki.

¹DE, Egyetemi Gyógyszerár, Debrecen;

²Bajcsy-Zsilinszky Kórház, Gyógyszerár, Budapest

P-190

Elődeink, akikre büszkék lehetünk, Horváth Dénes, Küttel Dezső, Nikolics Károly, akik meghatározták szakmánk további fejlődését

¹Horváth Judit Kornélia, Mühl Nándorné

Horváth Dénes, Küttel Dezső, Nikolics Károly munkássága